

## PROLOG

*Wannsee, Berlín, duben 1941*

Urna, v níž dorazil popel, byla nádherná – černá, krásně lesklá a po straně ozdobená smaltovanou svastikou. Je tak malá, tak maličká, pomyslel si Jens Hartmann. Jak se do ní vůbec vešly synovy ostatky?

Jens vyplul v malé lodi *Lorelei* od mola u svého letního domu na ostrůvku uprostřed jezera. Většina honosných vil obklopujících vodní hladinu zela teď na jaře prázdnotou. Vstupní dveře v nich byly zamčené, závěsy zatažené, v tanečních sálech i v rozlehlých halách uvnitř vládlo ticho a v krytých přístřešcích se po nedávné zimě dosud ukrývaly malé soukromé čluny. Mezi větvemi lip rostoucích na břehu se proháněl větřík a po obloze stoupalo vzhůru slunce zvolna rozpouštějící ranní mlhu.

Jens ani jeho manželka Mena nepožádali hospodyni, aby před jejich příjezdem stáhla z nábytku ochranné přehozy. Když sem předcházející večer dorazili z berlínského Charlottenburgu, připadalo jim docela příhodné, že je všechno zakryté bílým plátnem a že zahalené kusy zařízení vypadají ve tmě jako duchové.

Jejich sedmiletý syn Gregor letní dům zbožňoval. Dlouhé hodiny si venku hrával s kamarády na honěnou, brázdil ve člunu třpytivou vodní hladinu a šplhal na vysoké duby rostoucí na zahradě. Za deštivých dnů se choulil pod oknem s knihami – se *Střapatým Petrem* od Heinricha Hoffmanna nebo s pohádkami bratří Grimmů. Když sem přijížděl z Berlína na letní prázdniny, působil dojmem, jako by mu tolik nevadilo, že je jiný než ostatní děti, s nimiž chodil do školy. Dokonce míval méně záchvatů.

Rodinný doktor se snažil léčit Gregorovu epilepsii feno-

barbitalem a fenytoinem a předepsal mu ketogenickou dietu. Po určitou dobu to zabíralo, ale zanedlouho se záchvaty vrátily a byly ještě silnější. Nakonec jim poradil, aby syna odvezli do nemocnice Charité v berlínské čtvrti Mitte a svěřili ho do péče doktora Karla Brandta, Hitlerova osobního lékaře.

Od té chvíle nabraly události rychlý spád.

Hned jak Gregora v nemocnici přijali, poslali ho na testy. Pak ho převezli do ústavu v Hadamaru, kde se měl podrobit dalším vyšetřením. Krátce nato však dostali Jens a Mena psaní, z něhož se dozvěděli, že Gregor zemřel na zápal plic. A že lékaři samozřejmě podnikli všechno, co bylo v jejich silách, aby ho zachránili. Hned následujícího dne jim poslali urnu se synovým popelem.

„*Mein liebding!*“ zaúpěla Mena a na dopis jí skanulo několik slz. „Můj chlapeček!“

„Pššš,“ pokusil se ji uklidnit Jens a vzal jí z ruky těžký krémový papír s vystupující svastikou. „Nejspíš ho museli okamžitě zpopelnit, aby se ta nemoc nerozšířila,“ vypravil ze sebe namáhavě.

Proto teď seděli ve svém člunu *Lolerei* a pluli po hladině jezera Wannsee – Mena objímala oběma pažemi černou lesklou urnu a Jens vesloval až do samého středu vodní plochy. Prkna na lodi skřípala, vlny šplouchaly a olizovaly okolní břehy a v mlze nad vodou se rozléhal křik černé volavky.

„Bude tu šťastný,“ hlesla Mena, když Jens přestal veslovat, a roztřásla se po celém těle, přestože byla zahalená do teplého černého šálu. „Jezero měl vždycky rád.“

„To měl,“ přitakal Jens, přistoupil k manželce a natáhl se pro urnu. Pak smekl čepici a začal odříkávat modlitbu svaté Terezie z Ávily. „*Ať mě nic nezneklidňuje, ať mi nic nenahání strach. Všechno pomíjí. Bůh se nemění.*“ Pevně tiskl pokrčenými prsty schránku se synovým popelem a pokračoval: „*Trpělivostí se dosáhne všeho. Kdo má Boha, tomu nic nechybí. Bůh mu stačí.*“

Jakmile domluvil, otočil urnu, vysypal z ní do vody šedý popel a odložil ji na dřevěnou lavici. Člun se při jeho pohybu

zprudka zhoupł a málem se převrhl. „*Heil Hitler!*“ zvolal pak Jens a rázně zvedl pravici.

„*Heil Hitler*;“ zašeptala jeho žena, která se držela oběma rukama boku lodi tak pevně, že jí zbělela kůže na kloubech prstů.

Jens se posadil a oba zarmoucení rodiče sklonili hlavu k modlitbě.

Po chvíli tichého rozjímání zvedla Mena černou schránku a zadívala se dovnitř. „Jensi, tady dole něco je.“

„Cože?“

Napřáhla dlaň a otočila nad ní urnu dnem vzhůru. Kromě trochy šedého popela se jí na rukavici objevil sežehlý kousek kovu se zčernalou perlou.

„*Mein Gott*;“ vydechla se svraštěným obočím. „Kde se pro všechno na světě vzala v Gregorově urně dívčí sponka do vlasů?“

## JEDNA

**M**aggie Hopeová hmatala kolem sebe v černočerné tmě a snažila se najít cestu. Byla ještě celá udýchaná, jak těsně před tím vyšplhala po okapu. Rozbila okno v prvním patře, vyhnula se několika nastraženým drátům a tiše se přikrčila k podlaze v potměšilé chodbě. Pak se ale zhluboka nadechla a vstala, nervy napnuté k prasknutí.

V tu chvíli jí pod nohou zaskřípala parketa. *To snad ne*, zaúpěla Maggie v duchu. Na okamžik se zastavila a zatajila dech. Srdce jí stále bušilo jako zvon. Ve starodávném panském domě ponořeném do neproniknutelné tmy vládlo naprosté ticho, jen občas narušené zapraskáním starého dřeva.

Nic.

Čistý vzduch.

Maggie cítila, jak jí pokožka v podpaždí vlhne a po horkém čele jí stékají krůpěje potu. Opatrně pokračovala chodbou až ke knihovně a po celou cestu měla nastražené uši, jestli neuslyší nějaký varovný zvuk. Dveře byly zamčené. *No samozřejmě*, pomyslela si. Během několika vteřin však zámek překonala jednou ze svých vlásenek.

Jakmile se ujistila, že uvnitř nikdo není, stiskla spínač kapesní svítilny a zamířila ke stolu, pod nímž se měl ukrývat sejf. Skutečně tam byl, přesně jak řekl její školitel.

*Výborně*, pomyslela si a posadila se na koberec před oceľové dveře trezoru. *A teď si promluvíme*. Takhle si představovala vykrádání sejfu; přátelsky s ním prohodí pár slov. Naučil ji to glasgowský kasař Johnny Ramensky, který se dostal na svobodu výměnou za pomoc při výcviku agentů. Pomalu točila číselníkem a poslouchala. Jakmile zaslechla cvaknutí

mechanismu – ve skutečnosti ho spíš *cítila* přes konečky prstů – poznala, že první číslo je správné. *A teď druhé.*

Soustředila se na odemykání trezoru do takové míry, že vůbec neslyšela, jak se otevírají dveře vedoucí do přístěnku.

Z příšeří se vynořil vysoký štíhlý muž v uniformě SS. „Tóchle fam nikdy neprprrojde,“ zašišlal jako Paul Lukas ve filmu *Přiznání nacistického špeha*.

Maggie se mu vůbec neobtěžovala odpovědět. Veškerou energii věnovala poslednímu číslu, tichému kliknutí zámku a otevírajícím se těžkým ocelovým dveřím trezoru.

Jediným pohybem vytáhla zevnitř všechny dokumenty, zasunula si je do podpaždí, vyskočila ze země a otočila světilnu proti vetřelci, který okamžitě přimhouřil oči.

Hned nato se proti němu rozběhla, zprudka ho kopl do rozkroku, a zatímco se v předklonu svíjel bolestí, udeřila ho loktem do hlavy. Když se spokojeně ujistila, že ztratil vědomí, rozběhla se s dokumenty ke dveřím.

Muž však vědomí *neztratil*. Bleskurychle natáhl ruku a chytil prchající vetřelkyni za kotník. Maggie se svezla na podlahu a spolu s ní dopadly na zem i dokumenty z trezoru. Zprudka odkopla mužovu ruku a znovu zamířila ke dveřím.

Muž v uniformě vstal a rozběhl se za ní. Levou rukou ji chytil za paži a pravačkou jí pevně sevřel hrdlo. Maggie zalapala po dechu a pokusila se protivníka setrást, ale bezvýsledně. Zprudka ji přitiskl ke zdi –

„*Stop! Stop!*“ ozvalo se náhle.

A pak znovu. Hlas zesílený megafonem. „PROBOHA, STOP!“

Paže, které mladou ženu až dosud pevně tiskly, se uvolnily a propustily ji ze sevření.

„Co to má proboha...?“ zamumlala podrážděně.

V sále se rozsvítila světla – holé žárovky zasazené přímo do speciálně upraveného stropu. Oba aktéři se ve skutečnosti nenacházeli v berlínském domě vysoce postaveného nacisty, nýbrž ve šlechtickém sídle Beaulieu v anglickém hrabství Hampshire. Právě zde totiž sídlila „závěrečná příprava“ výcvikové školy SOE – *Special Operations Executive* – což

bylo oddělení britské zpravodajské služby pro zvláštní operace, které podléhalo přímo Winstonu Churchillovi. Někteří rekruti vtipkovali, že zkratka SOE ve skutečnosti znamená *Stately 'omes of England* neboli „Vznešená anglická sídla“, protože se téměř veškerý výcvik zvláštních agentů odehrával v majestátních šlechtických usedlostech.

„Co teď?“ zamručela Maggie a začala netrpělivě rázovat sem a tam.

Do sálu vešel vážně se tvářící čtyřicátník s prošedivělými vlasy a s kancelářskými deskami v ruce. „Dobře, slečno Hopeová – nechtěla byste mi povědět, co jste pokazila?“

Maggie se zastavila a založila si ruce v bok. „Podplukovníku Ronalde Thornley,“ začala, a přitom si musela dávat pozor, aby mu *neřekla* Thorny.\* Tuto přezdívkou, která vyjadřovala jeho nepříjemnou povahu, mu dali agenti v zácvičku. „Odemkla jsem zámek, pronikla do sejfu, vytáhla z něj dokumenty, odzbrojila nepřítele...“

„Odzbrojila. Nezabila.“

Maggie měla co dělat, aby nezvedla oči v sloup. „Zrovna jsem se k tomu chystala, pane.“

„Spíš to vypadalo, jako byste se chtěla nechat sama zabít, slečno,“ vyštěkl na ni Thornley.

Mezitím k ní zezadu došel vysoký muž v uniformě SS a mnul si zátylek. „Šla jste na to dobře, Maggie, ale řekli mi, že když mě jenom omráčíte a nezabijete, mám se na vás znovu vrhnout.“

Maggie k němu vyslala podmanivý úsměv. „Za to koleno se omlouvám, Phile.“

„To nic.“

Thornleymu to vůbec nepřipadalo směšné. „Když nepřítele nezabijete, dopouštíte se chyby, *protože*...“

Maggie a Phil si vyměnili výmluvný pohled.

Za Thornleyem se ozval vysoce položený nosový hlas. „*Protože nejlepší nepřítel je mrtvý nepřítel.*“

---

\* Pozn. překl. – Thorn, angl. trn, osten

„Plukovníku Gubbinsi, nevěděli jsme, že jste tady,“ řekl Thornley při pohledu na svého nadřízeného, který vyšel z příšeří.

„Na světě není nic nebezpečnějšího než našťvaný nacist. Na to nezapomínejte. Kromě toho mějte na paměti, že neza-  
bíte člověka, ale nacistu. Skopčáka. Fricka.“

Plukovník Colin McVean Gubbins byl velitelem výcviku v Beaulieu. Vypadal ztrhaně, nad propadlýma očima se mu klenulo husté tmavé obočí a pod nosem mu rašil jemný řídký knír. „Výsadek na nepřátelském území přežije pouze šedesát procent agentů, slečno Hopeová. Jste první žena, kterou vysadíme v Německu – dokonce první žena, kterou *během této války* vůbec někde vysadíme. Jen sám Bůh ví, jak se vám bude dařit. Vystavujeme vás ohromnému nebezpečí, a tak chceme, abyste byla připravená.“

Z Maggie začal vyprchávat vztek. O ni tu nešlo – v sázce byl úspěch nadcházející mise. „Ano, pane.“

„Máte doručit součástky do vysílačky pro odbojovou skupinu v Berlíně a nainstalovat štěnici v domě vysoce postaveného důstojníka Abwehru. Ať už pro to má ministerský předseda jakýkoliv důvod, prostě chce, abyste tenhle úkol splnila právě vy. A pokud při tom zlikvidujete pár nacistů, prosím. Teď není vhodná doba na sentimentalitu nebo přecitlivělost. Rozumíte?“

*Ministerský předseda chce, abych tenhle úkol splnila právě já!* Maggie se dmula pýchou, ale snažila se své pocity potlačit, aby si toho Gubbins nevšiml. „Ano, pane.“

„Vzhledem ke své vynikající znalosti němčiny a ke schopnostem, které si tu zdokonalujete, byste to *mohla* zvládnout,“ pokračoval. „Ale i tak je to nebezpečné. Nesmíte nic – a nikoho – podcenit.“

„Ano, pane.“

Maggie se už dlouho toužila stát špiónkou vysazenou za nepřátelskou linií. Snila o tom ještě jako sekretářka ministerského předsedy a potom i v době, kdy vyučovala princeznu Alžbětu matematice. Teď konečně přišla její příležitost.

„Zkusíme to znovu,“ řekl Gubbins. „A tentokrát toho nacistu zabijte. Prostě toho zatraceného Němčoura zlikvidujte.“

Bylo sice časně ráno, ale přesto už panovalo nesnesitelné vedro a vlhko. Na tmavé obloze visely vzdouvající se mraky. Nad okolními budovami se tyčila barokní kopule berlínského domu pokrytá měděnkou. Zlatý kříž na jejím vrcholu připomínal výhrůžně vztyčený prst ukazující k nebi.

Elise Hessová kličkovala úzkými dlážděnými uličkami ve čtvrti Mitte, aby se vyhnula přehlídce na třídě Unter den Linden, a rychle se blížila k Braniborské bráně.

Nacisté měli důvod k oslavám. Patřilo jim už Nizozemsko, Belgie a Francie a nedávno přepadli i Rusko. Ve „smolenském kotli“ zničili sovětskou 16. a 22. armádu a triumfovali u Roslavli nedaleko od Smolenska. Německé vojsko se zdálo být nepřemožitelné. Británie sice podepsala Atlantickou chartu se Spojenými státy, ale její porážka byla jen otázkou času.

K Elise doléhalo pravidelné bubnování z řad příslušníků mládežnické organizace Hitlerjugend a přerývaný jásot vzdáleného davu zpívajícího píseň Horsta Wessela *Die Fahne hoch*. Berlíňané zavěsili do oken červené prapory s bílými kruhy, v nichž se vyjímalý černé hákové kříže. Bílé zdi domů byly polepené plakáty zobrazující Adolfa Hitlera jako člena Řádu německých rytířů – ve středověkém brnění a na koni. Nápis *Dem Führer die Treue*, umístěný pod ním, vyzýval k věrnosti vůdci. Ve strouhách podél chodníků se povolovalo smetí, nedopalky z cigaret, skleněné střepy a další pozůstatky po průvodu, který tudy procházel předcházející den, a ve vzduchu se vznášel pach moči a zvětralého piva.

Na zemi byl křídou namalovaný panák, do něhož děti házely kamínky a snažily se postupně přeskákat mezi jednotlivými čtverci na druhou stranu a zase nazpátek. Vymydlení chlapci vypadali jako ze škatulky a děvčata měla vlasy spletené do dlouhých copů. Všem se červenaly tváře.

Po chvíli si děti všimly malého hochy, který kulhal o berli kolem nich, nohu v kotníku celou pokroucenou. Usilovně se snažil držet co nejtěsněji při zdi, aby nebudil pozornost. Děti se však na něj vrhly jako divoká smečka, odtáhly ho do středu chodníku a srotily se kolem něj. Zatímco chlapec nervózně těkal pohledem kolem sebe a snažil se vymyslet, jak se jim co nejrychleji vymanit, jeden starší kluk z hloučku začal prozpěvovat:

*Ukradla jsi husu, liško,  
vrať nám ji,  
vrať nám ji,  
nebo tě hned první lovec  
zastřelí,  
nebo tě hned první lovec  
zastřelí.*

Poté se k němu přidaly ostatní děti

*Flintu nosí na rameni  
velikou,  
velikou,  
a v ní kulku připravenou  
pro lišku podšitou,  
a v ní kulku připravenou  
pro lišku podšitou.*

Kostelní zvony v dálce odbily celou hodinu.

„Děti!“ zvolala Elise a zatleskala. „Nechte toho! To stačí!“ Chlapci i dívky k ní upřeli rozezlené pohledy.

Hoch s pokřivenou nohou využil této chvíle, kdy od něj místní omladina odvrátila pozornost, a vyběhl z jejího obklíčení tak rychle, jak mu to berle umožňovala, do nedaleké uličky. Děti po něm začaly házet kameny, ale nikdo z nich se za ním nerozběhl. „Jdete se podívat na přehlídku, *Fräulein*?“ zavolalo na procházející Elise jedno děvče.

„*Nein*,“ odpověděla. „Mám práci.“

„To je škoda!“ odpověděla tazatelka se smíchem a začala poskakovat, zatímco se chlapci poplácávali po zádech.

Elise se od nich odvrátila a zavrtěla hlavou. „*Gott im Himmel*, pomoz nám.“

Elise pokračovala dál svižným tempem po jednom z četných mostů přes Sprévu a do nemocnice Charité dorazila celá zpocená.

Okamžitě zamířila do stísněné šatny sester, jejíž stěny byly lemované šedivými skříňkami a dřevěnými lavicemi. Plakát na stěně znázorňoval pohledného lékaře, před nímž seděl na kolečkovém křesle duševně postižený muž. Nápis na plakátu oznamoval: *Tato osoba trpící dědičným onemocněním stojí Volksgemeinschaft během celého života až 60 000 říšských marek. Soukmenovče, jsou to i tvé peníze!*

Elise vyklouzla ze sukně a halenky. Na krku si nechala řetízek s malým zlatým křížkem, v jehož středu byl zasazený diamant. Náhle se otevřely dveře a do šatny vešla její kolegyně Frieda Kleinová. „Nazdar,“ usmála se na ni Elise. S Friedou sloužila daleko radši než s jinými kolegyněmi.

„Nazdar,“ odpověděla Frieda, odložila si věci a začala se převlékat. „*Mein Gott*, ta prsa ti závidím, Elise,“ prohodila a sklopila oči ke svému téměř plochému hrudníku. „Vypadáš úplně jako nymfa z Wagnerovy opery.“

„Jsem moc tlustá,“ vzdychla Elise. „Jak mi moje mamka *moc ráda* připomíná. Moc ráda a často. Daleko víc by se mi líbilo, kdyby mi byly vidět klíční kosti jako tobě. Vypadá to mnohem elegantněji.“

Elise byla kyprá, kdežto Frieda štíhlá a kostnatá. Elise měla tmavomodré oči a kaštanově hnědé vlnité vlasy, kdežto Frieda byla světlolasá a bledá. A na rozdíl od flegmatické Friedy mluvila Elise většinou rychle a s obrovským zápalem. Když třeba zabrousila na nějaké téma související s medicínou, swingem nebo americkými filmovými hvězdami, často samým zanícením drmolila a pohupovala se na chodidlech ze

špiček na paty a nazpátek. Obě mladé ženy byly bývalé spolužačky a obě se už od dětství chtěly stát zdravotními sestrami.

Teď si oblékly šedivé uniformy s bílými naškrobenými zástěrami a bílými plátěnými čepci. „Pomohla bys mi?“ zeptala se Elise a ukázala dozadu na splývající vázačky zástěry.

„Samozřejmě,“ odpověděla Frieda a splnila její prosbu. „A ty mně taky?“

Elise zavázala na oplátku zástěru své nejlepší kamarádce, přátelsky ji poplácala po hýždích a společně pak zamířily do sesterny, kde jim začínala směna.

Ve vyšetřovně páchnoucí lihem a lysolem čekala drobná plavovlasá dívka v nemocniční košili. „Budete mi brát krev?“ zeptala se.

Na zdi visel pouze oficiální portrét Adolfa Hitlera od Heinricha Knirra. Vůdce na něm v toporném postoji a s chladným výrazem v obličeji zíral na veškeré dění v místnosti.

Elise se usmála a zavrtěla hlavou. „*Nein*,“ uklidnila děvčátko. „Dnes se žádná krev brát nebude. Pan doktor se ti chce jenom podívat do oušek. Aby se ujistil, že už je ten zánět pryč.“

Dívka se jmenovala Gretel Paulusová a seděla na vyšetřovacím lůžku. V náruči držela malého hnědého medvídky a trochu šišlala. Plný dolní ret se jí leskl slinami a zpoza něj se dral ven neúměrně veliký jazyk. Měla kulatou tvář, špičatou bradu a mandlovité oči ukryté za silnými skly brýlí.

Elise se usmála. „Jaké zvířátko udělá devětadevadesátkrát *cup* a jednou *buch*?“

Gretel pokrčila rameny.

„No přece stonožka s dřevěnou nohou!“

Její vlídný vtípek vyvolal na dívčině tváři lehký váhavý úsměv. Elise vytáhla ze skříňky otoskop, očistila ho lihem a zasunula ho malé pacientce nejprve do pravého a poté do levého ucha.

„Sestro Hessová?“

„Když jsme tu samy, klidně mi říkej Elise.“